

Силабус курсу

Фінанси підприємств

Ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійна програма «Фінансовий менеджмент»

Рік навчання: II, Семестр: IV

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

канд. екон. наук, доцент Костецький Володимир Володимирович

Контактна інформація

v.kostetskyi@wunu.edu.ua
kvv.scales@gmail.com

+380673543388

Опис дисципліни

Дисципліна «Фінанси підприємств» спрямована на формування у здобувачів базових знань з теорії і практики господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, аналізу системи показників, що її характеризують, процесів формування, розподілу і використання фінансових ресурсів, фінансового прогнозування та планування, здійснення фінансової діяльності та організації фінансової роботи на підприємстві.

Структура курсу

Години (лек. / прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 1	1. Теоретичні основи фінансів підприємств	Знати економічну термінологію, вміти пояснювати базові концепції фінансів. Володіти практичними навичками зі застосування методичного інструментарію управління підприємством	Тести, питання
2 / 1	2. Організація грошових розрахунків підприємств	Знати особливості організації грошових розрахунків підприємств. Давати характеристику сутності та порядку проведення готівкових і безготівкових розрахунків підприємства. Розуміти значення розрахунково-платіжної дисципліни для підприємства.	Тести, питання
2 / 2	3. Грошові надходження підприємств	Здобути навички управління вхідними грошовими потоками на підприємстві. Вміти застосовувати методи оптимізації грошових потоків підприємства.	Тести, питання, задачі
4 / 1	4. Формування та розподіл прибутку	Розуміти сутність прибутку підприємства та процесів його розподілу. Набути навичок з обчислення планової суми прибутку від основної діяльності підприємства. Вміти розраховувати показники рентабельності діяльності підприємства та давати оцінку її кінцевим фінансовим результатам.	Тести, питання, задачі

2 / 1	5. Оподаткування підприємств	Вміти самостійно давати оцінку податковій системі України. Навчитися обчислювати розміри податків і зборів, які сплачує підприємство за результатами своєї діяльності.	Тести, питання, задачі
2 / 1	6. Кредитування підприємств	Оцінювати зовнішні джерела фінансування діяльності підприємств. Вміти визначати основні тенденції фінансування та фактори, які впливають на їх пріоритетність.	Тести, питання, задачі
4 / 1	7. Оборотні активи підприємства	Сформувати вміння застосувати системний підхід до управління оборотними активами підприємства.	Тести, питання, задачі
4 / 2	8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	Розуміти економічний та матеріально-речовий зміст основних засобів підприємства. З'ясувати окремі аспекти відтворення основних засобів підприємства. Навчитися визначати показники стану і ефективності використання основних засобів підприємства. Вміти застосовувати методи розрахунку амортизаційних відрахувань.	Тести, питання, задачі
4 / 1	9. Оцінювання фінансового стану підприємства	Володіти практичними навичками з правового та інституційного забезпечення оцінювання фінансового стану підприємств	Тести, питання, задачі
2 / 1	10. Фінансове планування на підприємствах	Розуміти зміст фінансового планування на підприємствах. Набути навичок проведення розрахунків із застосуванням наукових методів фінансового планування. Вміти розробляти фінансові плани підприємства.	Тести, питання, задачі
4 / 2	11. Економіко-правові аспекти санації та банкрутства підприємств	Володіти практичними навичками щодо виявлення симптомів фінансової кризи на підприємстві та методичним інструментарієм управління фінансовою санацією підприємства. Знати порядок урегулювання господарських спорів, економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації підприємств.	Тести, питання, задачі

Літературні джерела

1. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
2. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>
3. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг: Постанова Правління Національного банку України від 29.06.2022 р. № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0163500-22#Text>
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1. «Загальні вимоги до фінансової звітності». Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 (із змінами та доповненнями).
5. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>
6. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>

7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
8. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
9. Боденчук Л., Боденчук С., Нідельчу В. Формування системи управління прибутком підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 50. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2383/2304>
10. Дергалюк Б., Деркач Н. Фінансове планування на підприємстві: сутність, проблеми та оптимізація. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 54. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2731/2647>
11. Дерлюк В. Д. Санація як альтернатива банкрутству. *Ірпінський юридичний часопис: науковий журнал*. 2024. Вип. 2(15). С. 95-109.
12. Драченко А., Юрчишена Л. Концептуальний підхід до моделювання впливу фінансових показників на прибуток підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1816/1752>
13. Голобородько А. Ю. Сутність економічного розвитку підприємства. *Проблеми економіки*. 2022. № 4(54). С. 140-147.
14. Городянська Л. В. Відтворення економічних ресурсів підприємства в інноваційному процесі. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2023. № 6(17). С. 177-186.
15. Житар М. О., Ярова Л. С. Елементи механізму підвищення ефективності фінансового потенціалу підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. № 11. С. 347-355.
16. Ключковська В. О., Ключковська О. В. Сучасні особливості оподаткування в Україні. *Економіка і організація управління*. 2021. № 2(42). С. 86-93.
17. Кнейслер О., Квасовський О., Костецький В. Концептуалізація трансферного ціноутворення як мультифункціонального інструменту фінансового менеджменту складно організованих та інтегрованих підприємницьких структур. *Світ фінансів*. 2024. Вип. 1(78). С. 8-26. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1669/1679>
18. Кнейслер О. В., Квасовський О. Р., Костецький В. В., Кнейслер Е. Г. Вплив воєнних ризиків на фінансову безпеку суб'єктів господарювання. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 1. С. 37-43.
19. Козаченко А. Ю. Доходи суб'єктів господарювання: економічна сутність та класифікація. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 6. Т. 2. С. 35-43.
20. Корбутяк А., Привалов А. Управління прибутком підприємства в сучасних умовах господарювання. *Молодий вчений*. 2023. № 5(117). С. 149-153.
21. Костецький В., Дем'янишин В., Дем'янишин В. Удосконалення управління фінансовими ресурсами у державному секторі в контексті зміцнення фінансової безпеки суб'єктів господарювання. *Інноваційна економіка*. 2022. № 4. С. 91-103. URL: <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/980>
22. Костецький В., Дем'янишин В. Вплив рейдерства на фінансову безпеку суб'єктів господарювання. *Світ фінансів*. 2022. № 3. С. 156-164. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1541>
23. Купріна Н. М., Ступницька Т. М., Баранюк Х. О., Величко О. М. Оборотні активи в системі управління підприємства: сучасні аспекти обліку, аналізу та аудиту. *Економіка харчової промисловості*. 2021. Т. 13. Вип. 2. С. 50-57.
24. Лазаріді М. Теоретико-методичні підходи до визначення сутності фінансових ресурсів підприємства. *Таверійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2025. № 22. С. 111-117.
25. Лопатовська О., Нікольчук Ю., Бондарук С. Особливості фінансового аналізу оборотних активів підприємства. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2025. Вип. 338(1). С. 457-464.
26. Марусяк Н. Л. Фінанси підприємств: навч. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с.
27. Марченко М. М., Ширяєва Л. В., Онешко С. В., Чиж Л. П. Аналіз фінансової звітності підприємства (практикум): навч. посібник. Київ: Видавничий дім «Інтернаук», 2021. 176 с.

28. Маршук Л., Пасічник Д. Проблеми системи оподаткування підприємства в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1872/1804>
29. Міщенко К. Визначення та класифікація основних засобів. *Factor.Academy*. 2024. URL: <https://factor.academy/blog/viznachennya-ta-klasifikaciya-osnovnix-zasobiv/>
30. Нагорний П., Базюк Д. Оцінка фінансового стану як передумова ефективного управління підприємством. *Трансформаційна економіка*. 2023. № 1(01). С. 44-49.
31. Педченко Н., Тітенко Л., Мілька А., Артюх-Пасюта О., Тітенко Ю. Сутність та економічний зміст витрат підприємства: сучасний погляд. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2023. № 1(107). С. 29-36.
32. Поляков Р. Б. Сутність відносин банкрутства (неплатоспроможності). *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2023. № 2. С. 63-72.
33. Пунда О., Арзянцева Д. Особливості застосування процедур банкрутства у період дії воєнного стану. *Приватне право і підприємництво*. 2023. Вип. 23. С. 228-234.
34. Рубан О. О. Окремі аспекти захисту прав кредиторів під час процедури банкрутства. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2021. Вип. 2. С. 49-52.
35. Підгаєць С. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства на основі розрахунку інтегрального показника. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 70. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5254/5198>
36. Рузакова О. В. Аналіз сучасних методик оцінювання фінансового стану підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 2. Т. 1. С. 7-13.
37. Румик І. І., Мельніченко І. В. Методика наукового дослідження фінансової стійкості в системі економічного механізму малих підприємств: принципи управління та діагностика рівня. *Ефективна економіка*. 2025. № 5. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/6474/6558>
38. Ситник Н., Дунець І. Лізинг як форма оновлення технічної бази підприємства. *Молодий вчений*. 2021. № 4(92). С. 326-330.
39. Труш Ю., Кудренко Н. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва: сучасний стан та особливості оподаткування. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2021. № 5(40). С. 120-126.
40. Тютюнник Я. В. Сучасні підходи до визначення економічної сутності оборотних активів підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 4. С. 157-162.
41. Фальченко О. Особливості формування та використання прибутку підприємства. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*. Сер.: *Економічні науки*. 2022. № 4. С. 22-26.
42. Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокурено, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с.
43. Харів А. Р., Лагун А. Е. Автоматизована система моделювання та прогнозування діяльності підприємства. *Вісник ЛДУБЖД*. 2021. № 23. С. 20-26.
44. Ярошевська О. В., Зіборова Ю. Г., Маковецька А. С. Грошові розрахунки за товарними операціями: особливості обліку, аналізу, фінансового контролю в банках і на підприємствах. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2022. Вип. 2(88). С. 126-130.
45. Dorothy S. Lund, Natasha Sarin The Cost of Doing Business: Corporate Crime and Punishment Post-Crisis. *Faculty Scholarship at Penn Law*. 2020. #2147. URL: https://scholarship.law.upenn.edu/faculty_scholarship/2147
46. George G., Haas M., Mcgahan A., Schillebeeckx S., Tracey P. Purpose in the For-Profit Firm: A Review and Framework for Management Research. *Journal of Management*. 2021. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/01492063211006450>
47. Jun Chen, Tao-Hsien Dolly King, Min-Ming Wen Non-executive ownership and private loan pricing. *Journal of Corporate Finance*. 2020. Vol. 64. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0929119920300821>
48. Marshall H. Capital: Definition, How It's Used, Structure, and Types in Business. *Investopedia*. 2025. URL: <https://www.investopedia.com/terms/c/capital.asp>

49. Tuovila A., Brock T., Kvilhaug S. Bankruptcy. *Investopedia*. 2023. URL: <https://www.investopedia.com/terms/b/bankruptcy.asp>
50. Zolkover A., Heidor A., Hreshchuk H., Verbytska V., Muraviov K. Peculiarities of supporting enterprises with the help of financial instruments in the conditions of economic changes in Ukraine. *Economic Affairs (New Delhi)*. 2023. Vol. 68. Issue 1s. P. 335-343.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фінанси підприємств» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінг	Самостійна робота
Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не менше одного разу на два заняття)	Модульна робота по темах 1-11	Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань тренінгу	Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання кожного із шести завдань роботи

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів ставиться за таких умов:

- здобувач активно працює протягом практичного заняття;
- глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, дає повну, аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, що супроводжується правильними прикладами, на підтвердження власних думок, здійснює аналіз і формулює висновки, вільно послуговується термінологією у сфері антикризового фінансового управління;
- розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання, досконало володіє навиками користування фінансовою звітністю підприємства та її ґрунтовного аналітичного опрацювання.

75–89 балів ставиться за таких умов:

- здобувач доволі активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, достатньо повний, обґрунтований виклад навчального матеріалу, але при додаткових контрольних запитаннях, які ставить викладач, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

- розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання лише з певною допомогою викладача чи колег, вміє користуватися фінансовою звітністю підприємства.

60–74 бали ставиться за таких умов:

- здобувач на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- загалом виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

35–59 балів ставиться за таких умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після підказок викладача;

- здобувач виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє;

- викладає матеріал не достатньо зв'язно і без логічної послідовності.

0–34 бали ставиться за таких умов:

- здобувач фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) викладає початковий матеріал, припускаючись при цьому суттєвих неточностей і помилок, які не виправляє навіть при підказках викладача;

- виявляє незрозуміння змісту теоретичних питань і практичних завдань і, як наслідок цього – демонструє повну відсутність навичок як в аналізі явищ, так і в подальшому виконанні практичних завдань.

Модульна робота – вид контролю, при якому засвоєння здобувачем теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання: тести: 20 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 60 балів; задачі (практичні завдання): 2 задачі, за розв'язання кожної із яких студент може отримати від 0 до 20 балів, що в підсумку дає максимально 40 балів.

Тренінг:

90–100 балів ставиться за таких умов:

- здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів ставиться за таких умов:

- здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали ставиться за таких умов:

- здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали ставиться за таких умов:

- здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 бали ставиться за таких умов:

- здобувач не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів ставиться за таких умов:

- зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, здобувач на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів ставиться за таких умов:

– зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, здобувач належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали ставиться за таких умов:

– поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; здобувач припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 бали ставиться за таких умов:

– завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; здобувач не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом